

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Perustutkinnon perusteista poikkeaminen ja osaamisen arvioinnin mukauttaminen 19.11. Klo 14.30-16.00

Tuija Artama, Tarja Heikkinen ja Sanna Penttinen
19.11.2024

Taustaa

Koski-tietovarannon tiedoja

- OPH:ssa tehty toukokuussa 2024 Koski-tietovarannosta erillispoimintoja
 - Täsmätarve ja laadunvarmistustavoite: miten tietoja on viety ja ja miten koodeja on käytetty.
 - Aineistopyynnössä ja erillispoiminnassa rajallisesti taustatietoa: ei henkilö pohjaista seuranta.
- Nyt käytössä olleessa osaamisen arvioinnin mukauttamisen aineistossa on 2022 ja 2023 valmistuneet, joille on tehty vähintään yksi mukautus.
 - Ei voi erotella, onko kyse ammatillisesta vai yhteisestä tutkinnon osista tai osista.

Osaamisen arvioinnin mukauttaminen

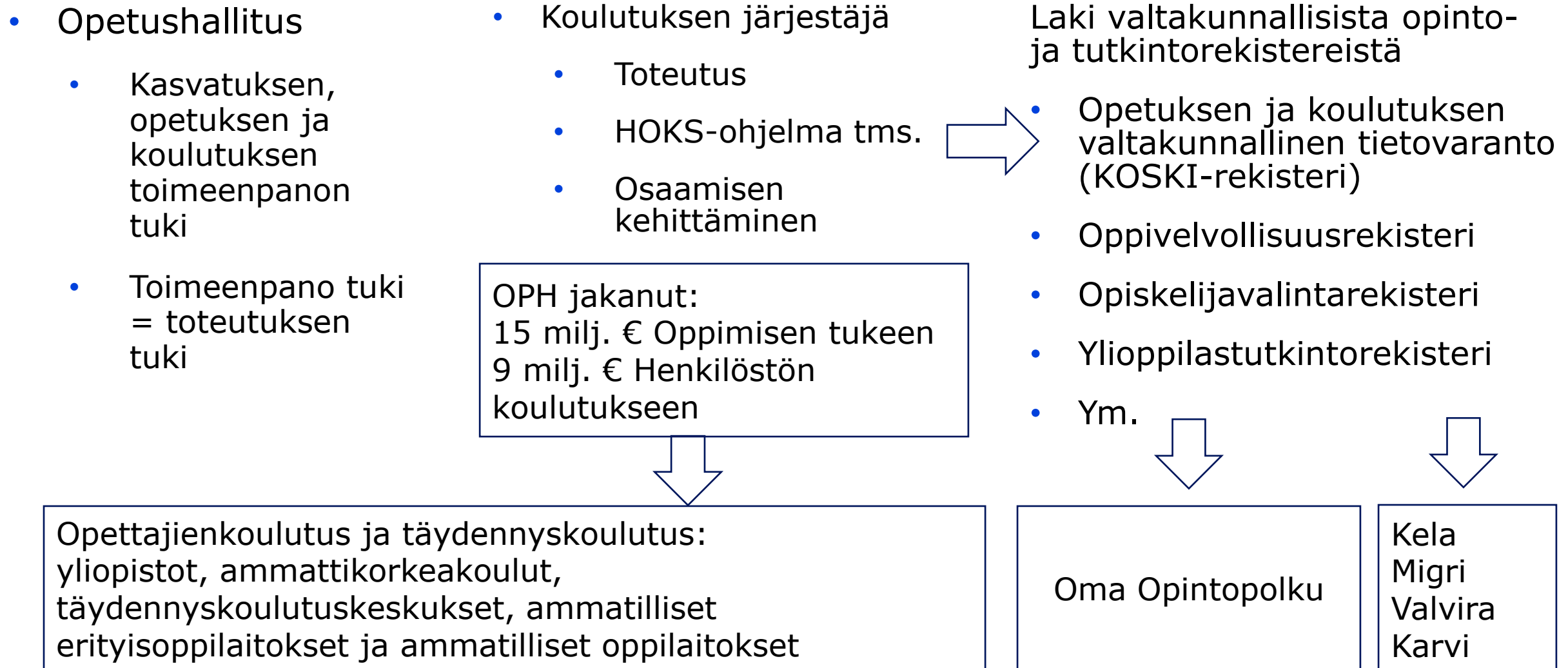
	2023	2022
Tutkinnon suorittaneita	44983	43332
Mukautettu jossain vaiheessa	n. 2 % (738)	n. 2 % (758)
Ei erityisen tuen jaksoa	100 (14 %)	92 (12 %)
Kieli muu kuin fi tai sv	119 (16 %)	110 (15 %)

Tutkinnot 2023	Tutkintoja	mukautettu	%
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan pt	740	159	21 %
Maatalousalan pt	840	32	4 %
Ravintola- ja catering-alan pt	1960	71	4 %
Puutarha-alan pt	460	16	3 %
Metsäalan pt	574	17	3 %
Logistiikan pt	2036	58	3 %
Luonto- ja ympäristöalan pt	290	7	2 %
Autoalan pt	1594	38	2 %
Pintakäsittelyalan pt	723	17	2 %
Elintarvikealan pt	751	13	2 %
Taideteollisuusalan pt	940	16	2 %
Kaikki	44983	738	2 %
...	...	...	...

2022 ja 2023 osuudet valmistuneista:

Tutkinto	2023	2022
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan pt	21 %	19 %
Ravintola- ja catering-alan pt	4 %	4 %
Maatalousalan pt	4 %	3 %
Puutarha-alan pt	3 %	4 %
Metsäalan pt	3 %	3 %
Logistiikan pt	3 %	3 %
Luonto- ja ympäristöalan pt	2 %	1 %
Autoalan pt	2 %	2 %
Pintakäsittelyalan pt	2 %	3 %
Elintarvikealan pt	2 %	1 %
Taideteollisuusalan pt	2 %	2 %
Talotekniikan pt	2 %	1 %
Kone- ja tuotantotekniikan pt	2 %	1 %
Kaikki	2 %	2 %
Media-alan ja kuvallisen ilmaisun pt	1 %	3 %
19/11/2024 Opetushallitus	...	...

Koulutuksen järjestäjien palaute: vastuut ja velvoitteet selkeämmäksi

**Osaamisen arvioinnin
mukauttamisen ja
ammattitaitovaatimuksista tai
osaamistavoitteista
poikkeamisen lähtökohtia**

Koulutukseen valinnan ja henkilökohtaistamisen näkökulmia

- Opiskeluvalmiuksien varmistaminen
 - Perusopetuksen oppimäärä tai sitä vastaava aikaisempi oppimäärä
 - Muutoin riittävät edellytykset tavoitteena olevan koulutuksen hankkimiseen tai tutkinnon suorittamiseen
- Koulutuksen tarve ja tavoite
 - Koko tutkinto vai
 - Tarvittavien tutkinnon osien suorittaminen, jotta työllistyminen tai työssä toimiminen on mahdollista
- Henkilökohtaistaminen
 - Opiskelu- ja urasuunnitelma ohjaa opintojen sisältö- ja menetelmävalintoja
 - Tarvittavat ohjaus- ja tukitoimet

Osaamisen arvioinnin mukauttaminen ja ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista poikkeaminen

- Osaamisen arviointia mukautetaan (64 §)
- Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poiketaan (66 §)

HUOM 1. Ammattitaitovaatimuksia EI SAA muuttaa
HUOM 2. Osaamisen arvioinnin tulee kattaa kaikki ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet (53 §)

Ajoneuvon huoltotyöt, 25 osp

Koodi

106945

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija valmistautuu ajoneuvon huoltotöihin

Opiskelija

- noudattaa työaikoja
- tunnistaa ajoneuvon voimanlähteen ja mahdollisesti vaaraa aiheuttavat komponentit
- suojaa ajoneuvon huoltotöiden ajaksi
- huomioi ajoneuvovalmistajan takuuehdot, moottoriajoneuvojen korjausehdot ja ajoneuvoalan säädösten vaikutukset työssään
- ymmärtää ajoneuvon alusta- ja hallintalaitteiden sekä voimansiirron toimintatavat

Osaamisen arviointi

Opiskelija

Tyydyttävä 1

- toteuttaa työn ohjeiden mukaisesti
- toimii yhteistyökykyisesti
- tarvitsee joissakin tilanteissa lisäohjeita
- hyödyntää työssä tarvittavaa perustietoa
- muuttaa toimintaansa saamansa palautteen mukaisesti

Tyydyttävä 2

- toteuttaa työn oma-aloitteisesti ja ohjeiden mukaisesti
- toimii yhteistyökykyisesti ja vuorovaikutteisesti
- tarvitsee vain harvoissa tilanteissa lisäohjeita
- hyödyntää työssä tarvittavaa tietoa tarkoituksenmukaisesti
- muuttaa toimintaansa saamansa palautteen ja omien havaintojen mukaisesti

Osaamisen arvioinnin mukauttaminen

Osaamisen arvioinnin mukauttaminen

Kiitettävä 5

Hyvä 4

Hyvä 3

Tyydyttävä 2

Tyydyttävä 1

-> osaamisen arvioinnin mukauttaminen, kun opiskelija ei tukitoimista huolimatta saavuta T1 tason osaamista

Kiitettävä 5 M) -> opiskelijalle laaditaan HOKS-ohjelmaan yksilöllinen osaamisen arviointi

Hyvä 4 M)

Hyvä 3 M)

Tyydyttävä 2 M)

Tyydyttävä 1 M)

) viittaus arvioinnin mukauttamiseen (L 531/2017, 64 §) silloin kun ammatillisen perustutkinnon tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksien tai yhteisten tutkinnon osien tai osa-alueiden osaamisen arviointia on mukautettu.

Milloin osaamisen arviointia voi mukauttaa?

- Mukauttaminen on mahdollista ammatillisissa perustutkinnoissa.
- Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa osaamisen arviointia ei voi mukauttaa.
- Osaamisen arvioinnin mukauttaminen edellyttää aina, että opiskelijalla on päätös erityisestä tuesta ja tukitoimia on toteutettu.
- Myös erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan kohdalla ensisijainen tavoite on kuitenkin tutkinnon perusteiden mukainen ammattitaito ja osaaminen.
- Osaamisen arviointia voidaan mukauttaa vain niiltä osin, kuin se on välttämätöntä.
- Tutkinnon perusteissa voidaan määrätä, miten tutkinnon osan osaamisen arviointia ei voida mukauttaa.

Toimenpiteitä ennen erityisen tuen päätöstä ja osaamisen arvioinnin mukauttamista

61 § Oikeus saada opetusta ja ohjausta

- Tarkoituksenmukaisella tavalla toteutettua opetusta, opinto-ohjausta ja muuta tarpeellista ohjausta riittävästi, jotta opiskelijalla voidaan katsoa olevan mahdollisuus saavuttaa tutkinnon perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet sekä jatko-opintojen ja työelämässä kehittymisen kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot

63 § Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot

- Opiskelutaidot- ja tekniikat, kielelliset, matemaattiset tai tietotekniset valmiudet, kielikoulutusta tutkintoon ja ammattiin liittyvässä kielessä, alan oppaat, työkirjat, sanasto, verbit, arjenhallinta, elämäntilanne

64 § Erityinen tuki

- Erityisen tuen päätös
- Oppimisvaikeus, vamma, sairaus, muu syy säännölliseen ja pitkäkestoiseen tukeen, pedagoginen tuki, erityiset opiskelu- ja opetusjärjestelyt
- Osaamisen arvioinnin mukauttaminen
- Ammattitaitovaatimuksista poikkeaminen

65 § Vaativa erityinen tuki

- Vain vaativaan erityiseen tukeen oikeutetuille
- Vaikea vamma tai sairaus, joiden vuoksi tarvitsee yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista tukea

Oppimisen tukea uudistetaan 63 § ja 64 § osalta. Uudistusten on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2026.

Osaamisen arvioinnin mukauttaminen

1. Erityisestä tuesta päättäminen ja kirjaaminen opiskelijan HOKSn (HOKS tietosisältö)

1. Koulutuksen järjestäjän hallinnollinen päätös erityisen tuen järjestämisestä

2. HOKSiin kirjataan HOKS:n tietosisällön mukaisesti:

- Kuvaus erityisen tuen tarpeesta
- Erityisen tuen muodot suoritettavan tutkinnon aikana
 - tarvittava pedagoginen tuki
 - tarvittavat opetus- ja opiskelujärjestelyt
- Erityisen tuen alkamispvm ja päättymispvm
- Yhteistyötahot

2. Osaamisen arvioinnin mukauttamisen tarpeen tunnistaminen

- Jos opiskelijan valmiuksista suorittaa ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita T1-tason mukaisesti ei ole varmuutta, pidetään tavoitteena tutkinnon perusteiden mukaista osaamista.
- Osaamisen hankkimisen aikana havainnoidaan opiskelijan edistymistä ja arvioidaan tukitoimien riittävyyttä ja tarkoituksenmukaisuutta.
- Jos havaitaan, että opiskelija ei saavuta ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita T1-tason mukaisesti, aloitetaan keskustelu osaamisen arvioinnin mukauttamisen tarpeellisuudesta.
- Joissakin tilanteissa mukauttamisen tarpeen arviointi voi olla ajankohtaista heti opintojen alussa.

3. Opiskelijan ja alaikäisen huoltajan tai laillisen edustajan kuuleminen

- Opiskelijan ja alaikäisen huoltajan kuuleminen ennen päätöksen tekemistä.
- On tärkeä arvioida realistisesti opiskelijan valmiuksia saavuttaa tutkinnon perusteiden mukainen ammattitaito ja osaaminen sekä vaikutuksista työllistymiseen ja jatko-opintoihin.

4. Päätös tutkinnon osan osaamisen arvioinnin mukauttamisesta

- Päätös mukauttamisesta tehdään osaamisen hankkimisen aikana, kun käy ilmi, että T1-tason mukainen osaamisen ei ole opiskelijalle mahdollista.
- Koulutuksen järjestäjä tekee hallinnollisen päätöksen tutkinnon osan arvioinnin mukauttamisesta.
- Tieto päätöksestä toimitetaan opiskelijalle ja alaikäisen huoltajalle.
- Päätökseen voi vaatia oikaisua aluehallintovirastosta.
- Päätökseen tulee liittää tieto, miten oikaisuvaatimus tehdään.
- Päätös voidaan purkaa, jos opintojen edetessä käy ilmi, että opiskelija pystyy saavuttamaan tutkinnon perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet.
- Mukauttamispäätöksen purkamisesta tehdään hallinnollinen päätös.

5 a. Yksilöllisten mukautettujen osaamisen arvioinnin suunnittelu ja kirjaaminen opiskelijan HOKSn

- Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan yksilöllinen osaamisen arviointi:
 - Yksilölliset mukautetut arviointikriteerit (1-5)
- Mukautetut arviointikriteerit ovat yksilöllisiä ja niiden lähtökohtana on tutkinnon perusteissa kuvattu tyydyttävän 1-tason osaaminen.
- Mukautettu arviointiasteikko on viisiportainen.
- Yksilöllisiä arviointikriteerejä laadittaessa on tärkeä pitää mielessä työelämässä tarvittava osaaminen ja muun muassa työturvallisuuteen liittyvä osaaminen.
- Suunnitellaan: Millä tavalla opiskelija osoittaa osaamisensa? Millaisia tukitoimia opiskelija tarvitsee osoittaessaan ammattitaitoaan?

5 b. Yksilöllisen mukautetun osaamisen arvioinnin suunnittelu ja kirjaaminen opiskelijan HOKS:n

- Mukautettavan tutkinnon osan nimi (koodi)
 - Ammattitaitovaatimus (koodi), jonka arvioinnin kriteereitä mukautetaan
 - Yksilölliset arvioinnin kriteerit (1 - 5)
- Mukautettavan yhteisen tutkinnon osan osa-alueen nimi (koodi)
 - Osaamistavoite (koodi), jonka arvioinnin kriteereitä mukautetaan
 - Yksilölliset arvioinnin kriteerit (1 - 5)

Ajoneuvon huoltotyöt, 25 osp

Koodi

106945

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija valmistautuu ajoneuvon huoltotöihin

Opiskelija

- noudattaa työaikoja
- tunnistaa ajoneuvon voimanlähteen ja mahdollisesti vaaraa aiheuttavat komponentit
- suojaa ajoneuvon huoltotöiden ajaksi
- huomioi ajoneuvovalmistajan takuuehdot, moottoriajoneuvojen korjausehdot ja ajoneuvoalan säädösten vaikutukset työssään
- ymmärtää ajoneuvon alusta- ja hallintalaitteiden sekä voimansiirron toimintatavat

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija valmistautuu ajoneuvon huoltotöihin

Opiskelija

- noudattaa työaikoja (8005)
- tunnistaa ajoneuvon voimanlähteen ja mahdollisesti vaaraa aiheuttavat komponentit (10604)
- suojaa ajoneuvon huoltotöiden ajaksi (10603)
- huomioi ajoneuvovalmistajan takuuehdot, moottoriajoneuvojen korjausehdot ja ajoneuvoalan säädösten vaikutukset työssään (10602)
- ymmärtää ajoneuvon alusta- ja hallintalaitteiden sekä voimansiirron toimintatavat (10601)

Opiskelija tekee ajoneuvon huoltotöitä

Opiskelija

- käyttää turvallisesti ja tarkoituksen mukaisesti työssä tarvittavia suojaimia, työvälineitä, materiaaleja ja työmenetelmiä (10600)
- lajittelee syntyneet jätteet ja tuntee autoalan uusiokäytön periaatteet (10599)
- tekee ajoneuvon käyttöön liittyvät tarkastukset sekä huolto- ja puhdistustyöt (10598)
- tekee pakokaasu- ja OBD-mittauksen (10597)

5 c. Yksilöllinen mukautettu osaamisen arviointi, esimerkki

Osaamisen arviointi

Opiskelija

Tyydyttävä 1

- toteuttaa työn ohjeiden mukaisesti
- toimii yhteistyökykyisesti
- tarvitsee joissakin tilanteissa lisäohjeita
- hyödyntää työssä tarvittavaa perustietoa
- muuttaa toimintaansa saamansa palautteen mukaisesti

Tyydyttävä 2

- toteuttaa työn oma-aloitteisesti ja ohjeiden mukaisesti
- toimii yhteistyökykyisesti ja vuorovaikutteisesti
- tarvitsee vain harvoissa tilanteissa lisäohjeita
- hyödyntää työssä tarvittavaa tietoa tarkoituksenmukaisesti
- muuttaa toimintaansa saamansa palautteen ja omien havaintojen mukaisesti

Laki ammatillisesta koulutuksesta HE 39/2017: kuvaavaa on tekemisen itsenäisyyden väheneminen ja tekeminen toteutuu usein

- tuettuna (melko itsenäinen)
- ohjattuna (tarvitsee ohjausta)
- avustettuna (tarvitsee paljon apua)

6. Osaamisen hankkiminen yksilöllisen osaamisen arvioinnin mukaisesti: tavoitteet, oppimisympäristöt, opetus, ohjaus, tuki, eritysjärjestelyt

- Osaamisen hankkimisessa käytetään monipuolisia keinoja osaamisen saavuttamiseksi.
- Osaamisen hankkiminen tulee suhteuttaa opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjattuihin yksilöllisiin arviointikriteereihin.
- Opiskelijan osaamisen kehitymisestä seurataan suunnitelmallisesti ja kehitymisestä annetaan opiskelijalle palautetta.
- Jos käytetyt keinot eivät ole opiskelijalle sopivia, tulee miettiä uusia keinoja osaamisen hankkimiseksi.

7. Osaamisen osoittaminen: näyttö, jossa tarvittaessa suunnitellut erityisjärjestelyt

- Kun opiskelijan osaaminen on sillä tasolla, että hän saavuttaa henkilökohtaisissa arviointikriteereissä määritellyn osaamisen tason, on aika osoittaa osaaminen näytössä tai muussa osaamisen osoittamisessa.
- Osaamisen osoittaminen suunnitellaan suhteessa mukautettuihin henkilökohtaisiin arviointikriteereihin.
- HOKSiin kirjataan kuinka opiskelija osoittaa osaamisensa.
- Tärkeää on valita sopiva näyttöympäristö/osaamisen osoittamisen menetelmät ja suunnitella tarvittavat tukitoimet.

8. Osaamisen arviointi yksilöllisten mukautettujen osaamisen arvioinnin mukaisesti

- Osaamisen osoittaminen ja arviointi voi myös tapahtua useammassa osassa, jaoteltuna opiskelijalle sopiviin kokonaisuuksiin.
- Annetaan mukautettu osaamisen arviointi.

Huomiona vielä:

- Osaamisen arvioinnin mukauttamista koskeva hallinnollinen päätös voidaan purkaa, jos opintojen edetessä käy ilmi, että opiskelija pystyy saavuttamaan tutkinnon perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet.
- Mukauttamispäätöksen purkamisesta tehdään hallinnollinen päätös.

9. Todistukset

- Tutkintotodistukseen tulee merkintä, missä tutkinnon osissa osaamisen arviointia on mukautettu.
- Niissä tutkinnon osissa, joissa osaamisen arviointia on mukautettu, opiskelijan osaaminen kuvataan/arvioidaan mukautetun arviointiasteikon lisäksi sanallisesti.
- Koska sanallisen arvion merkitsemisestä ei ole säädetty eikä määrätty todistusmääräyksessä, koulutuksen järjestäjä voi ratkaista asian.
- Koulutuksen järjestäjä arvioi, ovatko keskeiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet saavutettu.
- Jos opiskelija ei saavuta keskeisiä tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita, koulutuksen järjestäjä ei voi antaa tutkintotodistusta.
- Jos keskeisiä ammattitaitovaatimuksia ei ole saavutettu, koulutuksen järjestäjä antaa opiskelijalle todistuksen opiskelijan osaamisesta.
- Tärkeää on, että alakohtaisesti on muodostettu yhteinen käsitys siitä, mikä on tutkinnon sekä tutkinnon osan keskeistä osaamista.
- Todistusmääräys : <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/maaraykset/9185693>

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen

Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen

- Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen tarkoittaa, että opiskelijalta ei edellytetä kaikkea tutkinnon perusteissa määrättyä osaamista.
- Amatillisissa perustutkinnoissa voidaan poiketa ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista, kun tutkinnon perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet ovat kohtuuttomat
 - opiskelijan olosuhteiden tai koulutushistorian perusteella
 - opiskelijan vammaan tai terveydentilaan liittyvistä syistä
- Tutkinnon perusteista poiketaan vain siltä osin, kuin se on opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet huomioon ottaen välttämätöntä.
- Poikkeaminen on mahdollista myös silloin, kun opiskelijalla ei ole varsinaista erityisen tuen tarvetta.
- Osassa tutkinnon perusteista on määrätty, mistä osaamisesta ei ole mahdollista poiketa.

Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeamisen laajuus

- Ammatillisen tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista voidaan poiketa, mutta koko tutkinnon osasta ei voi poiketa.
- Yhteisissä tutkinnon osissa, joskus poikkeamisen tarve on laaja ja voi kohdistua yhteisen tutkinnon osan osa-alueessa kaikkiin pakollisiin osaamistavoitteisiin.
 - Jos yhteisen tutkinnon osan osa-alueen kaikista osaamistavoitteista on poikettu, tulee tutkinnon osaan sisällyttää valinnaisia osaamistavoitteita poikettua laajuutta vastaavasti muilta ko. tutkinnon osaan kuuluvilta osa-alueilta (voivat olla myös koulutuksen järjestäjän tarjoamia valinnaisia osaamistavoitteita ko. tutkinnon osasta).
- Tavoitteena on, että opiskelija voi suorittaa ammatillisen perustutkinnon, vaikka hän ei joiltakin osin voi saavuttaa tutkinnon perusteiden mukaisia ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita.

Päätös ammattitaitovaatimuksesta tai osaamistavoitteesta poikkeamisesta

- Koulutuksen järjestäjä päättää ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeamisesta.
 - Opiskelijaa ja alaikäisen huoltajaa tai laillista edustajaa tulee kuulla ennen poikkeamispäätöksen tekemistä. Opiskelijan, ja alaikäisen kohdalla myös huoltajan, kanssa on tärkeä arvioida poikkeamisen välttämättömyyttä ja toisaalta informoida poikkeamispäätöksen vaikutuksista todistuksen saamiseen sekä mahdolliseen työllistymiseen ja jatko-opintoihin.
- Poikettavan ammattitaitovaatimuksen tai osaamistavoitteen kohdalta tehdään hallinnollinen päätös tutkinnon perusteista poikkeamisesta.
 - Päätös on hallinnollinen asiakirja, josta on mahdollisuus tehdä oikaisuvaatimus aluehallintovirastoon. Päätöksen liitteeksi laitetaan ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseen.
- Koulutuksen järjestäjä kirjaa opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan sen, missä tutkinnon osissa ja miten ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poiketaan.

Poikkeamisen merkitseminen henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan

- Suoritettavan tutkinnon osan nimi (koodi)
- Suoritettavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimus (koodi), josta poiketaan eli jota opiskelija ei suorita
- Suoritettavan yhteisen tutkinnon osan osa-alueen nimi (koodi)
- Suoritettavan yhteisen tutkinnon osan osa-alue (koodi) tai osa-alueen osaamistavoite (koodi), josta poiketaan eli jota opiskelija ei suorita

Ajoneuvon huoltotyöt, 25 osp

Koodi

106945

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija valmistautuu ajoneuvon huoltotöihin

Opiskelija

- noudattaa työaikoja
- tunnistaa ajoneuvon voimanlähteen ja mahdollisesti vaaraa aiheuttavat komponentit
- suojaa ajoneuvon huoltotöiden ajaksi
- huomioi ajoneuvovalmistajan takuuehdot, moottoriajoneuvojen korjausehdot ja ajoneuvoalan säädösten vaikutukset työssään

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija valmistautuu ajoneuvon huoltotöihin

Opiskelija

- noudattaa työaikoja (8005)
- tunnistaa ajoneuvon voimanlähteen ja mahdollisesti vaaraa aiheuttavat komponentit (10604)
- suojaa ajoneuvon huoltotöiden ajaksi (10603)
- huomioi ajoneuvovalmistajan takuuehdot, moottoriajoneuvojen korjausehdot ja ajoneuvoalan säädösten vaikutukset työssään (10602)
- ymmärtää ajoneuvon alusta- ja hallintalaitteiden sekä voimansiirron toimintatavat (10601)

Opiskelija tekee ajoneuvon huoltotöitä

Opiskelija

- käyttää turvallisesti ja tarkoituksen mukaisesti työssä tarvittavia suojaimia, työvälineitä, materiaaleja ja työmenetelmiä (10600)
- lajittelee syntyneet jätteet ja tuntee autoalan uusiokäytön periaatteet (10599)
- tekee ajoneuvon käyttöön liittyvät tarkastukset sekä huolto- ja puhdistustyöt (10598)
- tekee pakokaasu- ja OBD-mittauksen (10597)

Ammattitaitovaatimuksista poikkeaminen, kuvitteellinen esimerkki

Ammattitaitovaatimukset

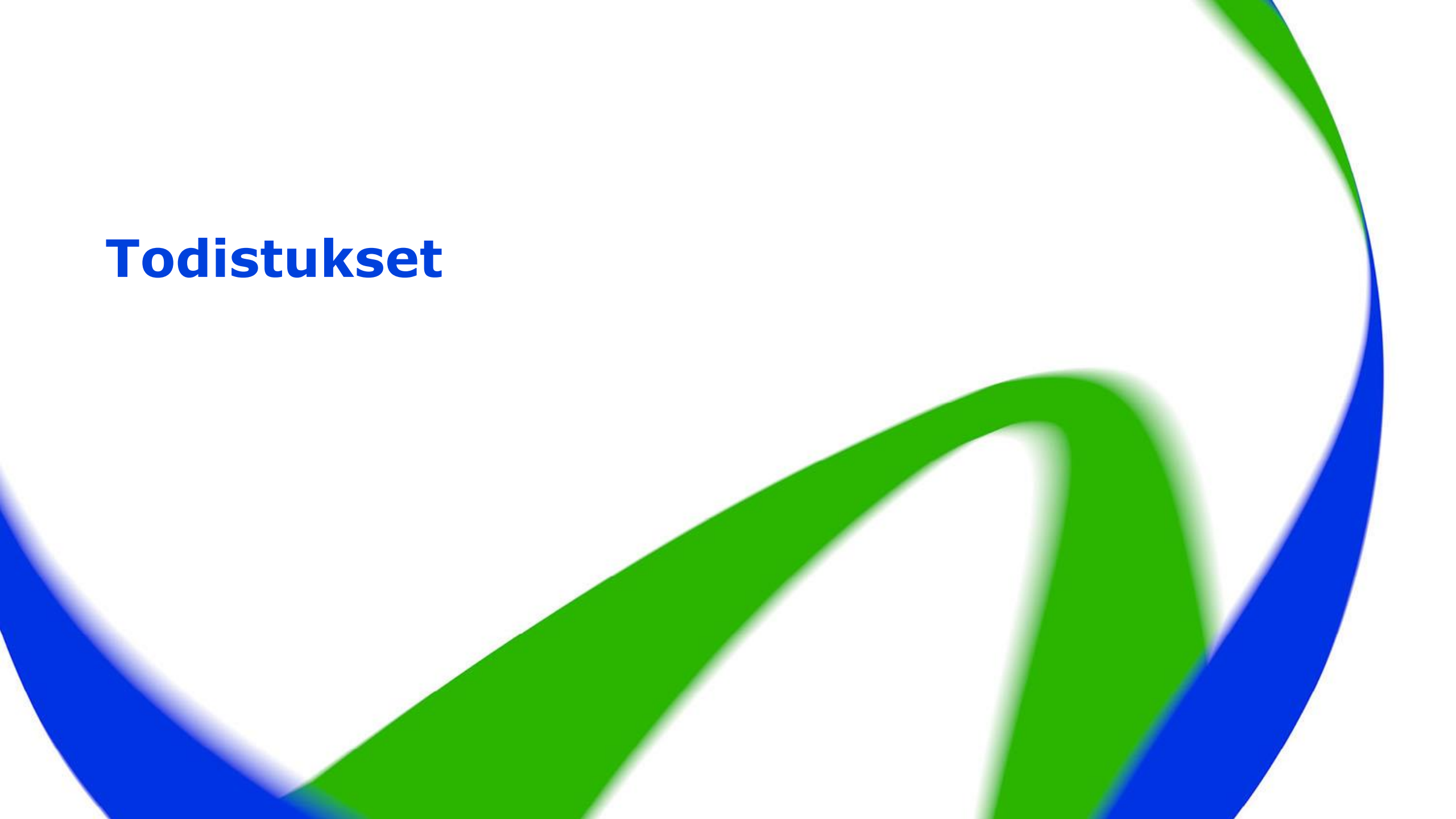
Opiskelija osaa

- toteuttaa asiakasviestintää sovituissa viestintäkanavissa
- käyttää tarvittavia digitaalisia laitteita sekä palveluita tai sovelluksia
- toimii turvatietoisesti käyttäessään digitaalisia laitteita sekä palveluita tai sovelluksia
- noudattaa ohjaavia säädöksiä sekä organisaation antamia ohjeita tietosuojasta ja salassapidosta
- noudattaa ohjaavia säädöksiä ja organisaation ohjeita tietoturvasta

Ammattitaitovaatimukset poikkeamista koskevan päätöksen jälkeen, Opiskelija osaa

- toteuttaa asiakasviestintää sovituissa viestintäkanavissa
- ~~käyttää tarvittavia digitaalisia laitteita sekä palveluita tai sovelluksia~~
- toimii turvatietoisesti käyttäessään digitaalisia laitteita sekä palveluita tai sovelluksia
- noudattaa ohjaavia säädöksiä sekä organisaation antamia ohjeita tietosuojasta ja salassapidosta
- noudattaa ohjaavia säädöksiä ja organisaation ohjeita tietoturvasta

Todistukset

Todistukset

- Tutkintotodistus tai todistus suoritetuista tutkinnon osista
 - Todistukseen tulee merkintä ammattitaitovaatimuksesta poikkeamisesta ja osaamisen arvioinnin mukauttamisesta.
- Tutkintotodistus voidaan antaa myös, jos tutkinnon perusteiden mukaisista ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista on poikettu.
- Todistus osaamisesta
 - Jos opiskelija ei ole saavuttanut keskeisiä tutkinnon osan tai osien ammattitaitovaatimuksia, koulutuksen järjestäjä ei voi antaa tutkintotodistusta.
 - Koulutuksen järjestäjä päättää sen, mikä on keskeistä osaamista kussakin tutkinnon osassa.
 - Tärkeää on, että alakohtaisesti on muodostettu yhteinen käsitys siitä, mikä on tutkinnon sekä tutkinnon osan keskeistä osaamista.

Todistukset

- Todistukset ja niiden liitteisiin merkittävät tiedot ammatillisessa koulutuksessa
- Ohje todistukseen ja niiden liitteisiin merkittävistä tiedoista ammatillisessa koulutuksessa

Esimerkki osaamisen arvioinnin mukauttamisen viitetiedosta

- Tutkinnon osan osaamisen arviointia on mukautettu ammatillista koulutusta koskevan lain (531/2017) 64 §:n perusteella.
- Osa-alueen osaamisen arviointia on mukautettu ammatillista koulutusta koskevan lain (531/2017) 64 §:n perusteella.
- Tutkinnon osa **on tunnustettu** liiketalouden perustutkinnosta (28.10.2014, 59/011/2014). Tutkinnon osan osaamisen arviointia on mukautettu ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain **(630/1998) 19 a §:n** perusteella.

Esimerkki viitetiedosta poikettaessa yksittäisestä ammattitaitovaatimuksesta tai osaamistavoitteesta

Todistuksessa

- Tutkinnon osan nimi 1) x osp arvosana
 - 1) Tutkinnon osan seuraavasta osaamistavoitteesta/ammattitaitovaatimuksesta on poikettu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 66 §:n perusteella: kirjoitetaan osaamistavoite tai ammattitaitovaatimus

Opintosuoritusrekisteriotteella

- Tutkinnon osan/ osa-alueen nimi 1) x osp arvosana
 - 1) Tutkinnon osan / osa-alueen seuraavasta osaamistavoitteesta/ammattitaitovaatimuksesta on poikettu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 66 §:n perusteella: kirjoitetaan osaamistavoite tai ammattitaitovaatimus

Esimerkki viitetiedosta poikettaessa yhteisen tutkinnon osan koko osa-alueesta

Todistuksessa

- Viestintä ja vuorovaikutusosaaminen 1) 11 osp Hyväksytty
 - 1) Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi, pakollisen osa-alueen kohdalla on poikettu osaamistavoitteista ammatillisesta koulutuksesta annetun lain perusteella (L531/2017, 66 §). Opiskelija on suorittanut tämän sijaan viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, englanti, valinnaisen osa-alueen , 1 osp (VNA 673/2017, 3 §
- Huom! 1 osp tässä yhteydessä tarkoittaa osa alueen laskennallista laajuutta osana tutkintoa. Opiskelija on suorittanut osa alueen kokonaisuutena, mikä näkyy opintorekisteriotteella, mutta laskennallinen laajuus on 1 osp

Opintosuoritusrekisteriotteella

- Osa-aluetta ei ole, koska sitä ei ole suoritettu

Ammatillisen koulutuksen erityisen tuen arviointi, Karvi 2021

1. Riittävät resurssit erityiseen tukeen tulee varmistaa ja resurssien kohdentumista selkeyttää.
2. Erityisen tuen suunnitelmallisuutta sekä henkilöstön keskinäistä työnjakoa ja yhteistyötä tulee kehittää.
3. Henkilöstön osaamista erityisessä tuessa tulee vahvistaa.
4. Tuen tarpeiden tunnistamista on kehitettävä jatkuvan haun kautta tulevien opiskelijoiden osalta ja ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa.
5. Erityisen tuen suunnittelua tutkinnon osittain tulee kehittää ja opetus- ja ohjaushenkilöstön välistä tiedonkulkua parantaa.
6. Erityisen tuen muotoja, toteutusta ja tuen vaikuttavuuden arviointia on kehitettävä.
7. Soveltuvien työpaikkojen saatavuutta, työpaikkaohjaajien perehdyttämistä ja opiskelijoiden tukea työelämässä oppimisen aikana tulee kehittää.
8. **Osaamisen arvioinnin mukauttamisen ja ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeamisen käytäntöjä tulee selkeyttää.**
9. Tuen tasojen ja muotojen rajapintoihin tarvitaan selkeyttä.
10. Erityiseen tukeen liittyvää nivelvaiheyhteistyötä ja moniammatillista yhteistyötä tulee kehittää

Karvi 2021 kehittämissuositukset ja niiden toteutus koulutuksen järjestäjän toiminnassa

Kehittämissuositukset, Karvi 2021:	Koulutuksen järjestäjän toteutus:
Ohjeistusten parantaminen.	Millainen mukauttamisen ja poikkeamisen ohjeistus meillä on?
Prosessin parantaminen: tarpeen tunnistaminen ja toimenpiteiden toteuttaminen.	Miten kehitämme mukauttamisen ja poikkeamisen prosesseja?
Yhtenäisten käytäntöjen varmistaminen: ammatilliset tutkinnon osat, yhteiset tutkinnot osat, eri tutkinnot, eri toimipaikat.	Miten varmistamme yhtenäiset mukauttamisen ja poikkeamisen käytännöt eri tutkinnoissa?
Tiedottaminen, henkilöstön osaamisen kehittäminen ja perehdyttäminen.	Miten tiedotamme, perehdytämme ja kehitämme henkilöstön osaamista mukauttamiseen ja poikkeamiseen?
Yleisten ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten yhteistyö mukauttamiseen ja poikkeamisessa liittyvissä kysymyksissä.	Miten hyödynnämme yleisten ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten osaamista ja yhteistyötä mukauttamisessa ja poikkeamisessa?

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos

Tuija Artama, Tarja Heikkinen ja Sanna Penttinen
Ammatillisen koulutuksen yksikkö

